

OKRĘGOWY INSPEKTORAT
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ W SZCZECINIE
ul. Kaszubska 28
70-952 SZCZECIN
tel. 48 09 101, fax 43 37 075
e-mail: oim.szczecin@sw.gov.pl
OI/OP-0912/1/11

dot. RPO-675185-VII-720.5/11/JJ

RPO-675185/11

Szczecin, 16 listopada 2011r.

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE.	2011 -11- 22
ZAL.	NR. 143386

Pani

Magdalena Chmielak

**Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
w Warszawie**

Szanowne Pani

W nawiązaniu do Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Zakładu Karnego w Nowogardzie, która odbyła się w dniach 14-15 czerwca 2011r. - pismo RPO-675185-VII-720.5/11/JJ z dnia 26.08.2011r., informuję Panią, że uwagi i wnioski w nim zawarte, a odnoszące się w szczególności do warunków bytowych są przedmiotem szczególnego zainteresowania ze strony kierownictwa tego Zakładu jak i Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Szczecinie. W miarę posiadanych środków finansowych podejmowane są działania mające na celu poprawę warunków bytowych osób pozbawionych wolności w tej jednostce penitencjarnej. Z uwagi na ograniczone środki finansowe nie jest jednak możliwe szybkie zapewnienie standardów, o których mowa w raporcie. Również pozostałe rekomendacje będą w miarę możliwości organizacyjnych, finansowych i prawnych realizowane.

Nadmieniam, iż pawilon „C” został wybudowany w okresie międzywojenny i jest pawilonem będącym w strefie opieki konserwatora zabytków, z którym to każda zmiana polegająca na jego remoncie musi być z nim uzgadniana i powinien on wyrazić zgodę na zmiany w strukturze budynku.

W pawilonie tym w sposób sukcesywny wykonywane są prace remontowe w ramach możliwości finansowych jednostki w celu poprawy standardu zapewniającego jak najmniejsze uciążliwości zamieszkania dla osadzonych. Ponadto z informacji zasięgniętych przez tutejszy Inspektorat w roku 2011 zostanie ogłoszony konkurs przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na modernizację budynków skierowany do jednostek budżetowych państwa w ramach, którego można otrzymać dotację na wykonanie modernizacji budynków w celu ograniczenia zapotrzebowania na energię budynków będących w trwałym zarządzie jednostek budżetowych. W związku z powyższym, pawilon C został zakwalifikowany do tego programu i w momencie otrzymania dotacji zostaną wykonane prace polegające na

ociepleniu budynku, wymianie okien, wymianie instalacji centralnego ogrzewania, wodociągowej, kanalizacyjnej. W trakcie remontu przewidujemy także z własnych środków finansowych wykonanie kącików sanitarnych i doprowadzenie pawilonu do odpowiednich standardów spełniających wymogi stawiane budynkom zamieszkania zbiorowego. Według informacji z NFOŚ i GW w Warszawie, termin realizacji przedsięwzięcia szacowany jest na lata 2012-2013.

Na podstawie obowiązujących przepisów wynikających z Kodeksu karnego wykonawczego art. 217 c, tymczasowo aresztowany nie może korzystać z aparatu telefonicznego oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej. Możliwość kontaktu tymczasowo aresztowanego drogą telefoniczną z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem albo radcą prawnym nie jest wprost określone w Kodeksie karnym wykonawczym. Kontakt skazanego z w/w osobami reguluje art. 215 § 1 kodeksu karnego wykonawczego, który stanowi, że tymczasowo aresztowany ma prawo do porozumiewania się z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem, radcą prawnym jedynie drogą korespondencyjną.

Pawilon „D” posiada wentylację grawitacyjną w celi co odpowiada warunkom technicznym jakim powinny odpowiadać budynki zamieszkania zbiorowego, w budynku w sposób sukcesywny wykonywane są kąciki sanitarne w ramach możliwości finansowych jednostki. W związku z powyższym, pawilon D został zakwalifikowany do programu modernizacji i w momencie otrzymania dotacji zostaną wykonane prace polegające na ociepleniu budynku, wymianie okien (po pozytywnej opinii konserwatora zabytków), wymianie instalacji centralnego ogrzewania, wodociągowej, kanalizacyjnej. W trakcie remontu przewidujemy także z własnych środków finansowych wykonanie kącików sanitarnych i doprowadzenie pawilonu do odpowiednich standardów spełniających wymogi stawiane budynkom zamieszkania zbiorowego. Według informacji z NFOŚ i GW w Warszawie termin realizacji przedsięwzięcia szacowany jest na lata 2012-2013.

Usterki wynikające z awarii oświetlenia w pomieszczeniach w których przebywają osadzeni są na bieżąco usuwane. Stan techniczny oświetlenia sztucznego w celach mieszkalnych jest systematycznie monitorowany przez wyznaczonych funkcjonariuszy.

Skazanym odbywającym karę w zakładzie karnym typu zamkniętego oraz półotwartego świadczenia medyczne są udzielane zgodnie z art. 115 § 7 i 8 kodeksu karnego wykonawczego.

Nadmieniam, iż sposób realizacji pozostałych rekomendacji, zawartych w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Zakładu Karnego w Nowogardzie, które nie

wymagają znacznych nakładów finansowych będzie przedmiotem sprawdzenia w ramach nadzoru ze strony tut. Inspektoratu, podczas realizowanych w jednostce kontroli.

Okręgowy Inspektorat SW w Szczecinie podejmuje działania mające na celu udzielenie pomocy dyrektorowi Zakładu Karnego w Nowogardzie w rozwiązaniu nurtujących problemów, związanych z poprawą warunków bytowych, z którymi jednostka nie jest w stanie sobie sama poradzić, z uwagi na ograniczone środki finansowe.

Wyk. W 2 egz.

Egz. Nr 1 – adresat

Egz. nr 2 – a/a

KW

2 poważaniem
DYREKTOR OKRĘGOWY
SŁUŻBY WIEZIENNEJ
w Szczecinie
płk Andrzej Pełziszczak

675185/11

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2011-11-28
ZAŁ.	NR 1435556

ZAKŁAD KARNY w NOWOGARDZIE
Komórka Organizacyjno-Prawna

72-200 Nowogard ul. Zamkowa 7
e-mail: dop_zknowogard@sw.gov.pl

tel. (091) 43-26-600
NIP 856-12-70-876

fax: 7091139-25-284
REGON 000320414

Nowogard dnia 22.11.2011

S/P-0920/ /11
Ld.13281/11

**Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich,
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa
Dot. sprawy RPO-675185-VII-720.5/11/JJ**

W odpowiedzi na Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Zakładzie Karnym w Nowogardzie odbytej przez przedstawicieli BRPO w dniach 14-15 czerwca 2011r., uprzejmie informuję, że rekomendacje wynikające z ww. wizytacji zrealizowano w następującym zakresie:

Ad pkt 1 i pkt 5. Co roku w okresie jesiennym jest wykonywany przegląd roboczy nieruchomości na podstawie Wytycznych nr 1/2011 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 03 marca 2011 r. w sprawie gospodarowania przez jednostki organizacyjne Służby Więziennej nieruchomościami pozostającymi w ich trwałym zarządzie. Na podstawie protokołu z ww. przeglądu jest sporządzany harmonogram robót konserwacyjnych na rok przyszły. W harmonogramie robót konserwacyjnych na rok 2011 r. ustalono wykonanie remontu wszystkich cel mieszkalnych w Pawilonie C oraz większości cel mieszkalnych Pawilonu D. W zakresie prac uwzględniono wykonanie kącików sanitarnych. Ze względu na fakt, że Zakład Karny w Nowogardzie jako obiekt powstałym na fundamentach dawnego zamku i został wpisany do rejestru zabytków (pod numerem 1136 decyzją Kl.3-5340/111/90 z dnia 12 lipca 1990 r.) wszelkiego rodzaju prace budowlane powinny być uwzględniane z urzędem Konserwatora Zabytków. W związku z powyższym realizacja prac związanych z kącikami murowanymi wymaga wykonania projektów skonsultowanych z Konserwatorem Zabytków, dla każdego pomieszczenia osobno z uwagi na obciążalność stropów. Wykonanie Murowanych kącików w zabytkowych budynkach może naruszyć konstrukcje budynków. Obecnie wykonanie tych projektów znacznie przekracza możliwości budżetowe jednostki. W związku z powyższym kąciki sanitarne muszą być wykonane z lekkich konstrukcji. Mając powyższe na uwadze wszczęto działania w celu pozyskania środków na wykonanie zabudowy kącików sanitarnych w postaci kabin sanitarnych. Należy dodać, że znaczne zawilgocenia niektórych cel jest w dużej mierze wynikiem nagminnego zaklejania przez osadzonych ścianek i otworów wentylacyjnych gazetami.

Aktualnie wykonywane są remonty cel mieszkalnych Pawilonu C. Wyremontowano już wszystkie cele oddziału XI i XII, włącznie z pomieszczeniami gospodarczymi. Stara stolarka okienna Pawilonu C w oddziałach XI i XII została wymieniona na stolarkę z PCV.

Ad pkt 2. Polecono pracownikom służby zdrowia realizację badań medycznych w sposób zapewniający tajemnicę lekarską. Mając na uwadze charakter więziennej służby zdrowia i charakter populacji osób poddanych badaniu, funkcjonariusze Służby Więziennej

muszą znajdować się na tyle blisko aby bezzwłocznie reagować na przypadki potencjalnej agresji lecz polecono aby ich obecność nie była kłopotliwa dla osób poddanych badaniu.

Ad pkt 3. Obecnie kodeks karny wykonawczy nie przewiduje możliwości telefonicznego porozumiewania się osoby tymczasowo aresztowanej z obrońcą lub pełnomocnikiem prawnym (art. 215 §1) W związku z tym nie można dokonać zmian w porządku wewnętrznym gwarantujących tymczasowo aresztowanym tego typu uprawnienie.

Ad pkt 4. Zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. §30 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2006 nr 80 poz. 563) oraz art. 62 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. 1994 nr 89 poz. 414) w ZK Nowogard i OZ Płoty dokonywane są przeglądy przez uprawnionego kominiarza. Wskazywane zalecenia w protokołach wykonywane są na bieżąco. należy dodać, że są przypadki gdy to osadzeni ukrywają w przewodach wentylacyjnych niedozwolone przedmioty oraz zakrywają kratki wentylacyjne co negatywnie wpływa na zawilgocenie i nieprzyjemny zapach w celach mieszkalnych. Przypadki te są na bieżąco eliminowane lecz pozbycie się przykrych zapachów z cel jest procesem długotrwałym.

Ad pkt 6. Wykonanie instalacji przyzywowej w oddziałach cel mieszkalnych Pawilonu C i D wymaga znacznych nakładów finansowych i w roku bieżącym przekracza to możliwości finansowe jednostki. Powyższe zostanie uwzględnione w przeglądzie roboczym nieruchomości i będzie uwzględnione w harmonogramie robót konserwacyjnych na rok 2012. Jednocześnie jednostka zwróci się o środki celowe na wykonanie ww. zadania.

Ad pkt. 7 Zaplanowano, że zagadnienia dotyczące międzynarodowych i regionalnych instrumentów i standardów praw człowieka, a w szczególności Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz europejskiej Konwencji o zapobieganiu torturom oraz niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu, będą przedmiotem szkolenia ogólnopenitencjarnego, które zostanie zorganizowane dla całej załogi jednostki jeszcze w bieżącym roku.

Ad pkt. 8 Uzupelniono zasoby biblioteki centralnej w egzemplarze Kodeksu karnego wykonawczego w tłumaczeniu na języki niemiecki, rosyjski i angielski. Pozyskano również wymienione w rekomendacjach „Informatory dla cudzoziemców”.

Ad pkt 9 Oświetlenie w celach mieszkalnych jest naprawiane regularnie. Należy dodać, że stwierdzone w trakcie kontroli usterki wynikają m.in. z faktu, iż osadzeni dokonują niedozwolonych przeróbek instalacji i ukrywają w oprawach lamp niedozwolone przedmioty. Często wykręcają żarówki oraz świetlówki i celowo dokonują ich zniszczeń

Wvk. w 3 egz.:
Egz. nr 1-adresat
Egz. nr 2- do informacji: OISW w Szczecinie
Egz. nr 3 -a/a
AB/AB

DYREKTOR
Zakładu Karnego w Nowogardzie
plk mgr inż. Jerzy Dudzik

DYREKTOR GENERALNY
Służby Więziennej

BDG(k)-0912-21/11/409

Warszawa, dnia 15 grudnia 2011 r.

675185/11

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2011 -12- 20
ZAL.	NR 1439939

Pani
prof. Irena Lipowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowna Pani Profesorko

W odpowiedzi na pismo RPO-675185-VI-720.5/11/JJ z dnia 11 listopada 2011 r. dotyczące wizytacji zapobiegawczej przeprowadzonej w Zakładzie Karnym w Nowogardzie przez pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji, uprzejmie informuję co następuje.

Aktualnie w Zakładzie Karnym w Nowogardzie wykonywane są remonty cel mieszkalnych Pawilonu C. Wyremontowano wszystkie cele oddziału XI i XII, w tym także pomieszczenia gospodarcze, wymieniono stolarkę okienną. W harmonogramie robót konserwacyjnych uwzględniono wykonanie kącików sanitarnych. Realizacja powyższych prac związana jest z wykonaniem projektów skonsultowanych z Konserwatorem Zabytków. W zakresie zapewnienia sprawnej wentylacji w pawilonie „D” oraz w łaźniach dokonywane są przeglądy przez uprawnionego kominiarza, a zalecenia wskazywane w protokołach, wykonywane są na bieżąco. Wyposażenie cel mieszkalnych w pawilonie „D” i „C” w sygnalizację przyzywową zostanie uwzględnione w harmonogramie robót konserwacyjnych na 2012 r. Oświetlenie w celach mieszkalnych jest naprawiane regularnie.

Pracownikom służby zdrowia polecono, aby udzielanie świadczeń medycznych osadzonym odbywało się w sposób uwzględniający konieczność zapewnienia tajemnicy lekarskiej. Mając jednakże na uwadze charakter populacji poddawanej

badaniom, funkcjonariusze Służby Więziennej winni znajdować się na tyle blisko, aby móc reagować na przypadki potencjalnej agresji osadzonych.

Wykonie tymczasowego aresztowania służy realizacji celów, dla których środek ten zastosowano, a w szczególności zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania karnego, zgodnie m.in. z normą zawartą w art. 207 KKW. Podkreślić trzeba, że dyrektor aresztu śledczego jest organem postępowania karnego odpowiedzialnym za prawidłowy tok postępowania karnego w stopniu nie mniejszym niż organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje. Realizacja rekomendacji Nr 3 zawartej w przedmiotowym raporcie z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji może skutkować wypełnieniem przez kierowników wizytowanych jednostek znamion czynu z art. 231 Kk. W konsekwencji zaś może powodować reakcję organów ścigania polegającą na przedstawieniu dyrektorom aresztów śledczych zarzutu niedopełnienia obowiązków służbowych.

12 grudnia 2011 r. odbyło się szkolenia dla wychowawców działu penitencjarnego, terapeutycznego, koordynatorów do spraw penitencjarnych i ochronnych, inspektorów działu ochrony i kadry kierownicze Zakładu z zakresu międzynarodowych i regionalnych instrumentów i standardów praw człowieka. Na luty 2012 r. zaplanowano również przeprowadzenie przedmiotowego kursu dla załogi Zakładu.

Zasoby biblioteki centralnej zostały uzupełnione o egzemplarze Kodeksu karnego wykonawczego w tłumaczeniu na język niemiecki, rosyjski i angielski. Pozyskano również „Informatory dla cudzoziemców”.

polizanius
gen. **Jacek Włodarski**

Wyk. w 2 egz.

1. adresat
2. a/a

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-675185-VII-720.5/11/JJ

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Warszawa, 21.02.2012 r.

Pan
gen. Jacek Włodarski
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej
ul. Rakowiecka 37a
02-251 Warszawa

szanowny Panie Dyrektorze

W nawiązaniu do Pana pisma z dnia 20.12.2011 r. (l. dz. BDG(k)-0912-21/11/409), będącego odpowiedzią na Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Zakładzie Karnym w Nowogardzie, uprzejmie dziękuję za ustosunkowanie się do jego treści i sformułowanych w nim rekomendacji.

Szczegółowe odniesienie się do większości zarzutów wskazuje, iż problemy w wyżej wymienionej jednostce, zasygnalizowane w Raporcie, zostały potraktowane z powagą. Niemniej jednak pozostaje kwestia umożliwienia tymczasowo aresztowanym prowadzenia rozmów telefonicznych z obrońcą lub pełnomocnikiem (Rekomendacja 3), która wymaga, w mojej ocenie, ponownego rozważenia.

W swoim piśmie wskazuje Pan, iż realizacja tej rekomendacji „(...) może skutkować wypełnieniem przez kierowników wizytowanych jednostek znamion czynu z art. 231 Kodeksu karnego. W konsekwencji zaś może powodować reakcje organów ścigania, polegającą na przedstawieniu dyrektorom aresztów śledczych zarzutu niedopełnienia obowiązków służbowych”. Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Szczecinie w piśmie do Rzecznika z dnia 14.11.2011 r. (OI/OP-0912/1/11) podkreślił, że: „Na podstawie obowiązujących przepisów, wynikających z art. 217c Kodeksu karnego wykonawczego, tymczasowo aresztowany nie może korzystać z aparatu telefonicznego oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej. Możliwość kontaktu tymczasowo aresztowanego drogą

telefoniczną z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem albo radcą prawnym nie jest wprost określona w Kodeksie karnym wykonawczym. Kontakt skazanego z w/w osobami reguluje art. 215 § 1 Kkw., który stanowi, że tymczasowo aresztowany ma prawo do porozumiewania się z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem, radcą prawnym jedynie drogą korespondencyjną”. Takie samo stanowisko zaprezentował w swoim piśmie Dyrektor Zakładu Karnego w Nowogardzie.

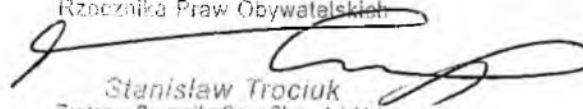
W następstwie wizytacji prewencyjnych, Krajowy Mechanizm Prewencji wielokrotnie interweniował w sprawie uchylenia całkowitego zakazu prowadzenia rozmów telefonicznych przez osoby tymczasowo aresztowane ze swoim obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym podczas nieobecności innych osób oraz umożliwieniu wykonywania takich rozmów z poszanowaniem tajemnicy i bez ograniczeń częstotliwości kontaktów. W Raporcie z wizytacji Zakładu Karnego w Nowogardzie szczegółowo zostało przedstawione stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Europejskiego Komitetu do Spraw Zapobiegania Torturom w tej kwestii. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego wydała opinię dotyczącą zakazu prowadzenia rozmów telefonicznych przez osobę tymczasowo aresztowaną (w załączeniu), z której jednoznacznie wynika, iż zakaz korzystania przez tymczasowo aresztowanego z rozmów telefonicznych (art. 217c k.k.w.) nie obejmuje kontaktu z obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem albo radcą prawnym. Organy procesowe ani organy służby więziennej nie mają uprawnienia do wprowadzania ograniczeń w tym zakresie. Zatem praktyka odmowy tymczasowo aresztowanym kontaktu telefonicznego z w/w osobami jest pozbawiona podstaw prawnych.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się do Pana Dyrektora z prośbą o ponowne zajęcie stanowiska w tej sprawie.

Załącznik

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

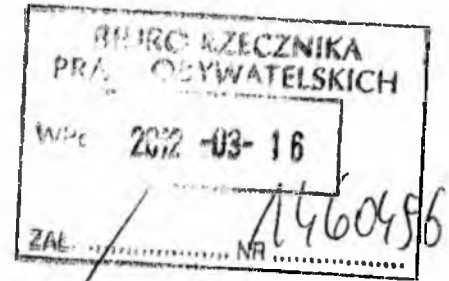

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

DYREKTOR GENERALNY
Służby Więziennej

Warszawa, dnia 12 marca 2012 r.

RPO-675185/11

BDG(k)-0912-21/11/409

Pan

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku

Stosownie do informacji zawartej w Pana piśmie z dnia 21 lutego 2012 r. (1.dz. RPO-675185-VII-720.5/11/JJ), dotyczącej możliwości korzystania z aparatu telefonicznego przez tymczasowo aresztowanych uprzejmie informuję, że podtrzymuje dotychczasowe stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Niemniej jednak uprzejmie informuję, że z uzyskanych informacji wynika, że resort sprawiedliwości rozważa podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie kodeksowego uregulowania problematyki rozmów telefonicznych osób tymczasowo aresztowanych. Pragnę poinformować, że z chwilą wprowadzenia zmian ustawodawczych w niniejszym zakresie zostaną one niezwłocznie wprowadzone do realizacji.

powiadamian

gen. Jacek Włodarski

Wyk. w 2 egz.

1. adresat

2. a/a